

ΘΕΑΤΡΟ
ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ

«Ήμουν η Λυσιστράτη»

Η Ευρώπη, ως πολιτική και πολιτισμική οικουμένη στην οποία ανήκουμε, ζει μιαν από τις συγκλονιστικότερες περιόδους της. Δεν θα μιλήσω για τα γεγονότα που αποτελούν την τραγική ατζέντα των τελευταίων χρόνων, αλλά για την κρίση ομαδικής συνειδήσεως που βιώνει ως σύνολο και που διαθλάται σε κρίσεις συνειδήσεων ατομικών. Ο στρουθοκαμηλισμός δεν προσφέρει πια καταφύγιο, ακόμα και οι πλασμένες από άγνοια και αδιαφορία άμυνες δεν αντέχουν στον καταγιισμό εικόνων και πληροφοριών. Οι πνευματικοί άνθρωποι, που εκφράζονται με την τέχνη του λόγου, των παραστατικών ή των εικαστικών τεχνών, είτε βουβαίνονται, όπως τότε που θεωρούσαν ότι μετά το Άουσβιτς δεν μπορεί να υπάρχει ποίηση, είτε αντιδρούν με συναισθηματικό πάθος, με έργα στα οποία η αρτιότητα δεν είναι το ζητούμενο, και στα οποία η ενοχή, η συμπόνια, η ανικανότητα της έμπρακτης ανάμιξης, λειτουργούν ως παράγοντες ομοιοποιητικοί. Γράφει ο Αντώνης Γεωργίου, ο συγγραφέας του κειμένου «Ήμουν η Λυσιστράτη», που ανέβηκε από το Κέντρο Παραστατικών Τεχνών Μίτος:

«... Γράφω θέατρο, τα λέω ωραία, τα λέω έξω από τα δόντια, παίρνω βραβεία, παίρνω βραβεία που τα λέω έξω από τα δόντια, βραβείο για τον πόνο των άλλων, πονούν οι άλλοι και εγώ παίρνω βραβεία, επειδή τα είπα τόσο ωραία, τα γράφω ωραία για το πώς πεθαίνουν οι άλλοι, πεθαίνουν, οι άλλοι, πεθαίνουν και εγώ απλά γράφω...». Μόλις έχω επιστρέψει από την Κραϊόβα, όπου παρευρέθηκα στα Βραβεία Θεάτρου Ευρώπης, και μου έκανε εντύπωση η κυριολεκτική ομοιότητα πολλών δηλώσεων των συγγραφέων και των σκηνοθετών που, όπως ο Αντώνης Γεωργίου, σχεδόν ζητούσαν συγγνώμη για το γεγονός πως συνέχιζαν να ασχολούνται με την τέχνη τους σ' αυτόν τον κόσμο της ακατανίκητης και ασταμάτητης βίας. Κι όμως, παρά την ενοχικότητα, «... εκείνοι εκεί πεθαίνουν και εμείς τους κάνουμε θέατρο», γράφει ο Γεωργίου, επειδή είναι από τους ανθρώπους που μετατρέπουν τη ζωή σε λόγο. Ο συγγραφέας επιλέγει το «παλιό αστείο» του Αριστοφάνη για να το χρησιμοποιήσει ως παράδειγμα αναποτελεσματικότητας, η ξεθωριασμένη αστειότητα του οποίου του φαίνεται ασύγκριτη με τον εχθρό που πάει να πολεμήσει. Οι τέσσερις γυναίκες της παράστασης του Λούκα Βαλέβσκι δεν θυμίζουν σε τίποτα τη μαχητική Λυσιστράτη και τη νόστιμη Μυρίνη. Ο κατακερματισμένος λόγος χαρακτηρίζεται από ελλειπτικότητα και διαρκή επανάληψη, θυμίζει ξόρκι που δεν πιάνει. Ίσως αυτό ήταν και η κύρια σκηνοθετική οδηγία προς τις ηθοποιούς Μαρίνα Μανδρή, Άντρεα Ζένιου, Έλενα Καλλινίκου, Μαρίνα Μακρή. Η σχεδόν μηχανοποιημένη, επαναλαμβανόμενη κίνηση (Αριάνα Μαρκουλίδου) αποφεύγει κάθε αναπαράσταση των εικόνων που υπάρχουν στον λόγο. Αυτά είναι τα χαρακτηριστικά της παράστασης του Βαλέβσκι: ελλειπτικότητα, επανάληψη, αποστασιοποίηση, πλήρης εικαστική αφαιρετικότητα (Μιχάλης Παπαμιχαήλ), το υποκριτικό μοτίβο της ανημποριάς, της ανεπάρκειας των λυσιστρατικών μέσων, η ακύρωση του γυναικείου σώματος (κοστούμια Μυρτώ Σαρμά).